

EPI-aktuellt

Vol 2
Nr 28
10 juli 2003

Nyhetsbrev från Avdelningen för Epidemiologi, Smittskyddsinstitutet

Redaktör: [Ragnhild Janzon](#), tfn 08-457 23 64
Ansvarig utgivare: [Johan Giesecke](#), tfn 08-457 23 60
Fax: 08-30 06 26
E-post: epi@smi.ki.se
Prenumeration: Via formulär på [SMI:s hemsida](#)

Innehåll

- Enterohemorragisk E. coli (EHEC), ett sommar problem?
- Anhopning av fall med en ovanlig fagtyp av *Salmonella* Typhimurium
- Halvårsstatistik över sexuellt överförbara infektioner (STI)

Notiser

Enterohemorragisk E. coli (EHEC), ett sommar problem?

Ännu en gång har ett barn blivit smittad med EHEC efter att ha druckit opastöriserad mjölk. Så skyddar du dig.

Omkring 100 fall av EHEC rapporteras årligen i Sverige, merparten av fallen är smittade i landet. I år har 59 fall rapporterats t.o.m. 9 juli. Under förra året rapporterades 108 fall smittade i Sverige. Av dessa tillhörde 39 personer två utbrott. Det ena utbrottet var troligen smitta i samband med havsbad och det andra utbrottet orsakades av kallrökt korv som var kontaminerad med EHEC-bakterier.

Flest antal EHEC-fall rapporteras under sommarmånaderna, så hittills i år följer EHEC-fallen den normala årliga trenden. Vanliga smittkällor är opastöriserad mjölk, direkt eller indirekt kontakt med lantbrukets djur och smitta mellan personer.

Några enkla råd för att undvika EHEC:

- Drick inte opastöriserad mjölk eller koka upp den innan. Tänk på att opastöriserad ost även kan vara en risk.
- Tillaga kött ordentligt så att köttsaften är ljus, inte rosa/röd.
- Tvätta händerna före och under matlagning och före måltid.
- Undvik att överföra bakterier från rått kött till andra livsmedel: rengör skärbrädor och knivar ordentligt, använd rena disktrasor.
- Då du grillar använd inte samma tallrik för rått och grillat kött. Håll inte marinaden från det råa köttet på det färdiggrillade.
- Drick inte vatten från kalkällor, bäckar och sjöar om du är osäker på vattenkvaliteten
- Bada inte vid strandängar med betande djur.

- Barn med magsjuka skall inte bada med andra. Om ditt barn blir dåligt i magen på stranden, tvätta inte av barnet i badvattnet, då det kan innebära risk att andra barn blir smittade.
- Undvik att ha picknick i kohagen (EHEC-bakterien kan finnas i komockor och på marken runt om).
- Efter kontakt med djur tvätta händerna.
- Övervaka barn som besöker lantgårdar eller stadsbondgårdar med djur.
- Laga inte mat åt andra om du är magsjuk!

[Yvonne Andersson](#)
[Birgitta de Jong](#)

Anhopning av fall med en ovanlig fagtyp av *Salmonella* Typhimurium

Under veckan som gått har 13 av de 22 *Salmonella* Typhimurium-stammarna som fagtypats visats sig vara fagtyp 85. Detta är en mycket ovanlig fagtyp då endast ett par isolat identifieras varje år. Salmonellastammarna är insända från olika laboratorier i landet. Dessa stammar är negativa i lysindekarboxylas (LD), vilket också är ovanligt.

Utredningen om eventuellt samband för dessa personer från olika platser i landet har visat att de sjuka personerna varit på semester i Bulgarien. Hur och var där är ännu inte klarlagt. Hittills har endast det inkommit klinisk anmälan på sex av fallen.

[Birgitta de Jong](#)

Statistik

Halvårsstatistik över sexuellt överförbara infektioner (STI)

HIV

Första halvåret 2003 anmäldes 154 fall med HIV-infektion (89 män och 65 kvinnor), jämfört med 123 anmälda samma period föregående år. se tabell

Under perioden rapporterades 83 heterosexuellt smittade (35 män och 48 kvinnor) .En viss ökning ses i denna grupp, framförallt hos personer smittade före ankomst till Sverige. Under halvåret anmäldes 55 personer i denna grupp jämfört med i genomsnitt 29 fall/halvår den senaste femårsperioden.

Antalet heterosexuellt smittade i Sverige samt bosatta i Sverige smittade vid utlandsvistelse har legat stabilt de senaste åren med ca 10 anmälda HIV-fall per grupp och halvår.

Anmälda fall av HIV där sex mellan män angivits som smittväg har legat stabilt de senaste åren. Under halvåret anmäldes 28 personer. Drygt hälften av dem uppgav att de smittats i Sverige. Nio personer har smittats via intravenöst missbruk.

[Malin Arneborn](#)

Halvårsstatistik: HIV

Halvår	Sex mellan	Sex mellan kvinna		Iv missbruk		Via blod/blodprodukt		Mor-barn		Övrig/okänd		Totalt		
	män	M	Kv	M	Kv	M	Kv	Pojkar	Flickor	M	Kv	M	Kv	Alla
1993:1	49	55	73	9	3	1	0	0	1	5	1	119	78	197
1993:2	69	55	48	7	7	1	0	1	1	1	1	134	57	191
1994:1	45	29	34	11	5	0	1	3	2	1	0	89	42	131
1994:2	55	32	25	12	1	1	0	1	0	0	0	101	26	127
1995:1	39	37	25	5	4	0	1	1	2	7	3	89	35	124
1995:2	49	23	31	8	2	0	3	2	2	1	2	83	40	123
1996:1	25	28	30	8	2	1	0	0	4	1	3	63	39	102
1996:2	45	30	27	7	5	0	1	1	1	4	2	87	36	123
1997:1	48	33	24	6	6	0	0	1	2	5	2	93	34	127
1997:2	29	29	27	10	3	1	1	1	0	3	9	73	40	113
1998:1	48	26	34	5	2	0	1	0	1	4	5	83	43	126
1998:2	41	31	30	8	1	0	1	2	1	5	6	87	39	126
1999:1	31	20	27	6	2	1	1	1	1	6	7	65	38	103
1999:2	32	23	31	7	0	0	0	1	0	10	10	73	41	114
2000:1	30	26	28	7	1	1	0	1	4	3	6	68	39	107
2000:2	43	35	34	7	1	0	1	0	2	6	6	91	44	135
2001:1	41	33	42	19	6	0	1	0	0	10	4	103	53	156
2001:2	26	22	45	7	4	1	0	0	0	10	6	66	55	121
2002:1	30	29	33	12	2	1	0	2	3	6	5	80	43	123
2002:2	38	37	52	10	5	0	0	0	0	9	11	94	68	162
2003:1	28	35	48	6	3	0	0	0	2	20	12	89	65	154

Klamydia

Antalet anmälda fall av klamydiainfektion visar en fortsatt svag ökning. Under första halvåret 2003 anmäldes 11 804 fall – en ökning med 1,5 % jämfört med samma period 2002. Ökningen har skett främst i storstadsregionerna, men i ett par landsting har antalet fall minskat jämfört med tidigare år. Av samtliga rapporterade fall har andelen män inte ändrats nämnvärt och uppgår till 43 %. En ökning med 36 % har skett bland tonåringar i åldrarna 15 till 19 år medan en minskning med 4,5 % har skett i åldersgruppen 20–24 år. Denna minskning har skett framför allt bland kvinnor.

[Margareta Löfdahl](#)

Halvårsstatistik: Klamydia

Halvår	Kvinnor	Män	Okänt kön	Totalt
1997:1	3869	2698	0	6567
1997:2	4350	2986	2	7338
1998:1	4291	3118	9	7418
1998:2	4632	3147	2	7781
1999:1	4326	3166	2	7494
1999:2	5358	3853	5	9216
2000:1	5034	3817	11	8862
2000:2	6013	4400	9	10422
2001:1	5914	4576	2	10492
2001:2	6739	5032	3	11774
2002:1	6597	5026	7	11630
2002:2	7454	5597	11	13062
2003:1	6700	5099	5	11804

Gonorré

Första halvåret 2003 anmäldes 326 fall av gonorré (62 kvinnor och 264 män), den högsta siffran sedan nedgången i slutet på 80-talet och en ökning med 31 % jämfört med motsvarande period 2002. Högsta incidensen fanns i Stockholms och Gävleborgs län. Av 60 *kvinnor* som smittats heterosexuellt var 50 fall inhemska. Av dessa rapporterades 17 från Stockholms län, 13 från Gävleborgs län och 8 från Västra Götaland. Bland 148 *män* med *heterosexuell* smittväg har 61 smittats i Sverige (en ökning från 32 motsvarande period förra året). De flesta rapporteras från Stockholms län, Västra Götaland och Gävleborg med 26, 7 respektive 6 fall. Av 87 utlandssmittade är 47 smittade i Thailand, 8 i Filippinerna och 5 i Tyskland. Av 111 *män smittade homosexuellt* är 85 smittade i Sverige (64 från Stockholms län och 15 från Västra Götaland). Bland 26 utlandssmittade är 5 smittade i Spanien och 4 i Danmark.

[Anders Blaxhult](#)

Halvårsstatistik: Gonorré

Halvår	Sex mellan män	Män , heterosexuell	Män, ej angiven smittväg	Kvinnor, heterosexuell	Kvinnor, ej angiven smittväg	Totalt
1998 1	31	93	10	27	2	166
1998 2	41	99	7	28	2	177
1999 1	54	118	11	38	1	222
1999 2	66	108	7	22	1	205
2000 1	109	123	3	22	0	257
2000 2	135	137	3	57	1	333
2001 1	87	142	10	46	0	286
2001 2	83	119	1	40	0	243
2002 1	81	121	1	44	1	248
2002 2	104	104	2	47	0	257
2003 1	111	148	4	60	2	326

Syfilis

Första halvåret 2003 anmäldes 85 fall av förvärvad syfilis (76 män och 9 kvinnor). Detta är det högsta antal som setts under det första halvåret på senare år och är mer än en fördubbling jämfört med motsvarande period 2002. Ökningen ses särskilt hos män, både heterosexuellt och homosexuellt smittade. Antalet *män* som rapporterats smittade *heterosexuellt* i Sverige har ökat från 1 till 11 (Fem från Stockholms län, fyra från Skåne län och två från övriga Sverige). För de 16 som är smittade i utlandet finns 14 olika länder representerade. Bland de 41 *homosexuellt* smittade *män* har 37 smittats i Sverige (varav 25 kommer från Stockholm). Övriga län som rapporterar flera fall av inhemsk smitta bland män som har sex med män är Västra Götaland, Jönköping och Örebro. Av de nio *kvinnorna* är 4 smittade i Sverige.

[Anders Blaxhult](#)

Halvår	Sex mellan män	Män, heterosexuell	Män, ej angiven smittväg	Kvinnor, heterosexuell	Kvinnor, ej angiven smittväg	Totalt
1998:1	2	8	2	4	1	17
1998:2	3	9	2	8	1	25
1999:1	2	7	2	2	4	18
1999:2	6	4	2	6	1	20
2000:1	13	14	1	12	0	40
2000:2	29	17	4	4	5	59
2001:1	18	6	0	5	0	30
2001:2	28	9	2	5	0	48
2002:1	25	8	1	6	0	41
2002:2	48	14	4	14	4	87
2003:1	41	27	6	8	1	85

Länkar till andra smittskyddsnyheter

[CDR Communicable Disease Report \(Storbritannien\)](#)

[EPI-NEWS \(Danmark\)](#)

[Eurosurveillance Weekly](#)

[MMWR](#)

[MSIS-rapport \(Norge\)](#)

[ProMed](#)

[WHO Disease Outbreaks News](#)